

NEMZETI KÖZLEKEDÉSI HATÓSÁG



TANTERV ÉS ÚTMUTATÓ

**Az autóbuszvezetői és a tehergépkocsi-vezetői alap- és továbbképzési képesítésre
felkészítő szaktanfolyamok számára**

2011

Megjelent a Nemzeti Közlekedési Hatóságról (továbbiakban NKH) szóló 263/2006. (XII. 20.) Kormányrendelet 8. § (1) bekezdésének, valamint a közúti járművezetők és közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet 16. §-ában kapott felhatalmazás, továbbá a többször módosított, a közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló 89/1988. (XII. 20.) MT rendelet 1. sz. mellékletének B részében meghatározottak alapján.

Jelen dokumentum a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának általános szabályairól szóló 70/2005. (IV. 21.) Korm. rendelet, valamint a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet alapján az autóbusszvezetők és tehergépkocsi-vezetők alap és továbbképzésére, összevont képzésére, továbbá a kiegészítő képzésre vonatkozó kerettanterv.

Az autóbusszvezetők és tehergépkocsi-vezetők képzését a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet 16. §-a alapján a kerettantervnek megfelelően kell megtartani. Amennyiben a képzőszerv a képzést nem a jelen kerettantervnek megfelelően végzi, úgy a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 18. § (7) alapján bírsággal sújtható, valamint a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet 37. § (3) alapján a képzési engedély visszavonható.

Készítette: Nemzeti Közlekedési Hatóság

Szakmailag ellenőrizte: Érsek István
Novák Ferenc

Kiadja a Nemzeti Közlekedési Hatóság
Érvényes: 2011. január 01-től

Tartalomjegyzék

| | |
|---|----|
| Tartalomjegyzék..... | 3 |
| I. Bevezetés | 4 |
| II. A szaktanfolyam célja, feladata, követelményrendszere..... | 5 |
| III. Az alap- és továbbképzéssel kapcsolatos adatok | 6 |
| IV. Óraterv | 7 |
| 1. Autóbuszvezető alapképzés..... | 7 |
| 2. Autóbuszvezető továbbképzés | 7 |
| 3. Autóbuszvezető és tehergépkocsi-vezető összevont alapképzés..... | 8 |
| 4. Autóbuszvezető és tehergépkocsi-vezető összevont továbbképzés | 8 |
| 5. Tehergépkocsi-vezető alapképzés | 9 |
| 6. Tehergépkocsi-vezető továbbképzés..... | 9 |
| 7. Kiegészítő autóbuszvezető alapképzés érvényes tehergépkocsi-vezetői képesítés birtokában..... | 10 |
| 8. Kiegészítő autóbuszvezetői továbbképzés érvényes tehergépkocsi-vezetői képesítés birtokában..... | 10 |
| 9. Kiegészítő tehergépkocsi-vezetői alapképzés érvényes autóbuszvezetői képesítés birtokában..... | 11 |
| 10. Kiegészítő tehergépkocsi-vezetői továbbképzés érvényes autóbuszvezetői képesítés birtokában..... | 11 |
| V. Általános módszertani útmutató autóbuszvezetők és a tehergépkocsi-vezetők képzéséhez | 12 |
| VI. Részletes tantervi és módszertani útmutató | 13 |
| VII. Eszköz- és felszerelési jegyzék..... | 30 |

I. Bevezetés

A tehergépkocsi-vezetők és autóbusszvezetők szakmai képzését a 2003/59/EK irányelv nyomán életbe lépő 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet kiemelten kezeli. A szaktanfolyami képzés funkciója, szerepe bővült; a szakmai képzés mellett az ismeretfelújító, a képességfejlesztő és az általános ismeretet nyújtó szerep erősödött. A rendelet előírja az oktatás egységét biztosító tartalmak körét. A tanterv pedagógiai program részét képező tantárgyi program érvényesíti a tagországi, képző szervei, érdekképviselői vagy akár a tanuló személyére szabott igényeket.

A tanterv az alap- és továbbképzés tantárgyai tanításának elsődleges célját és feladatait a következőkben foglalja össze: az ismeretek rendszerezése, stabilizálása, az alapkészségek fejlesztése, a mindennapi járművezetői munkával kapcsolatos szakmai ismeretek bővítése, elmélyítése, a közlekedésbiztonság fontosságának tudatosítása.

Mindez sajátos szakmai-pedagógiai követelményeket támaszt a képzéssel és ezen keresztül a vizsgáztatással szemben.

A tananyag tartalmát, a főbb témaköröket az irányelv kijelöli. A tananyag elrendezése, a helyi tantárgyi programok formába öntése a szaktanárok feladata. Ennek megoldásához kíván segítséget nyújtani az alábbi tanterv, illetve óraterv.

A tantervek jelentősége jelen szakképzésben még nagyobb, mint máshol. A hallgatói kör összetétele kevésbé homogén. Gyakori a szakmába most visszatérő, elavult régi ismeretekkel rendelkező, valamint a saját számlás fuvarozásban tevékenykedő, szakmai ismeretekkel nem rendelkező járművezető. Ez a képzésben résztvevők igényeihez jobban alkalmazkodó, rétegzett (differenciált) tananyag kialakítását igényli.

Az ismétlésre, illetve a konzultációra külön óraszám van lehetőség (3 óra konzultáció), a korábban tanult ismeretek rendezése, megerősítése, esetleges bővítése a teljes tananyaghoz illesztve, azzal összhangban jelenik meg.

A tantárgy tanításának céljait és feladatait, a fejlesztési követelményeket, a tevékenységformákat és a továbblépés feltételeit, a tanterv részletesen megjelöli.

II. A szaktanfolyam célja, feladata, követelményrendszere

A szaktanfolyam célja a közúti közlekedés biztonságának a javítása, az autóbusz és tehergépkocsi-vezetők gazdaságos és környezetkímélő vezetési szemléletének a kialakítása a 2003/59/EK irányelv iránymutatásai alapján annak érdekében, hogy az alapképzés és a továbbképzés eredményeként megfelelő szakértelemmel rendelkezzenek munkájuk magasabb szintű, biztonságosabb elvégzése érdekében. Az alapképzési és továbbképzési szaktanfolyamon a részvétel kötelező, amelynek célja, hogy a járművezetők sajátítsák, illetve mélyítsék el a személy- és áruszállítással kapcsolatos feladatok ellátásához - és a vizsgához - szükséges alapvető elméleti, vezetéstechnikai és gyakorlati ismereteket.

A szaktanfolyam feladata a fenti célok elérése érdekében a résztvevőkkel

- alaposabban megismertetni:
 - a jármű biztonsági berendezéseinek, felszereléseinek, továbbá a járművezetés biztonságát elősegítő fedélzeti eszközeinek a kezelését az üzemanyag-takarékosság, a környezetvédelem és a közlekedésbiztonság javítása érdekében,
 - a tevékenység végzésére vonatkozó jogszabályi előírásokat, kiemelt figyelemmel a vezetési és pihenőidőkre vonatkozó szociális szabályozásra,
 - a váratlan, veszélyes forgalmi helyzetekben való teendőket;
- feleleveníteni, aktualizálni, kiegészíteni, továbbfejleszteni:
 - a jármű biztonságos üzemeltetésével és a balesetmentes közlekedéssel kapcsolatos tudnivalókat,
 - a közúti közlekedési szolgáltatási tevékenység körébe tartozó fontosabb szabályokat,
 - az emberi tényezőkkel, a jármű vezetésének elméletével, a jármű és a szállított áru illetve személy biztonságával kapcsolatos ismereteket.

A szaktanfolyam követelményrendszere

A szaktanfolyam során a következő készségeket és képességeket kell a járművezetőknek elsajátítaniuk, fejleszteniük:

- A közúti szállítási piac fejlődése következtében megjelenő új követelményeknek való megfelelés, függetlenül attól, hogy a járművezető önálló vállalkozóként vagy alkalmazottként végzi munkáját, hogy akár saját számlára, akár díj ellenében folytatja tevékenységét.
- Képesítése révén megfelelő szintű szakértelemmel rendelkezzen.
- A közúti közlekedés és a gépjárművezető biztonságának javítása, azon tevékenységek időtartama alatt is, amelyeket a gépjárművezető akkor végez, amikor a jármű áll.
- Ésszerű üzemanyag-felhasználás
- Defenzív járművezetés
- Veszély megelőzése
- Az út többi használójának tekintetbevétele.
- A gépjárművezető tudásának és gyakorlati kompetenciájának olyan szintet kell elérnie, hogy a megfelelő engedélykategóriába tartozó járművet teljesen biztonságosan tudja vezetni.

III. Az alap- és továbbképzéssel kapcsolatos adatok

1. A szakképesítés megnevezése: Gépjármű-vezetői képesítés

2. A szakképesítést előíró jogszabály megnevezése:

2.1. 24/2005. (IV.21.) GKM rendelet

2.2. 89/1988. (XII.20.) MT rendelet

3. Szakképesítések köre:

3.1. Elágazások:

Megnevezés: Autóbuszvezető

Megnevezés: Tehergépkocsi-vezető

3.2. Ráépülés: Van

3.2.1. Autóbuszvezetői alapképzési vagy továbbképzési képesítés birtokában:
Tehergépkocsi-vezető (különbözeti vizsgával)

3.2.2. Tehergépkocsi-vezető alapképzési vagy továbbképzési képesítés
birtokában: Autóbuszvezető (különbözeti vizsgával)

4. Képzés minimális időtartama:

| Sorszám | Szaktanfolyam megnevezése | Minimálisan kötelező óraszám |
|---------|---|------------------------------|
| 1. | Autóbuszvezető alapképzés | 44 óra |
| 2. | Autóbuszvezető továbbképzés | 35 óra |
| 3. | Autóbuszvezető és tehergépkocsi-vezető összevont alapképzés | 66 óra |
| 4. | Autóbuszvezető és tehergépkocsi-vezető összevont továbbképzés | 45 óra |
| 5. | Tehergépkocsi-vezető alapképzés | 44 óra |
| 6. | Tehergépkocsi-vezető továbbképzés | 35 óra |
| 7. | Kiegészítő autóbuszvezető alapképzés érvényes tehergépkocsi-vezetői képesítés birtokában | 26 óra |
| 8. | Kiegészítő autóbuszvezetői továbbképzés érvényes tehergépkocsi-vezetői képesítés birtokában | 17 óra |
| 9 | Kiegészítő tehergépkocsi-vezetői alapképzés érvényes autóbuszvezetői képesítés birtokában | 26 óra |
| 10 | Kiegészítő tehergépkocsi-vezetői továbbképzés érvényes autóbuszvezetői képesítés birtokában | 17 óra |

IV. Óraterv

1. Autóbuszvezető alapképzés

| Tantárgy típusa | Tantárgyak | Minimálisan kötelező óraszám |
|------------------------|--|-------------------------------------|
| Elmélet | A biztonsági szabályokon alapuló ésszerű vezetés | 10 |
| | Előírások alkalmazása | 10 |
| | Egészségügyi, közúti közlekedési és környezeti biztonság, szerviz, logisztika | 10 |
| Gyakorlat | Járművezetés a közúti forgalomban | 10 |
| | Járművezetéshez kapcsolódó gépkocsivezetői gyakorlati ismeretek | 2 |
| | Járművezetés veszélyhelyzetek létrehozására alkalmas tanpályán vagy korszerű szimulátor berendezésen | 2 |

2. Autóbuszvezető továbbképzés

| Tantárgy típusa | Tantárgyak | Minimálisan kötelező óraszám |
|------------------------|--|-------------------------------------|
| Elmélet | A biztonsági szabályokon alapuló ésszerű vezetés | 10 |
| | Előírások alkalmazása | 10 |
| | Egészségügyi, közúti közlekedési és környezeti biztonság, szerviz, logisztika | 10 |
| | Konzultáció | 3 |
| Gyakorlat | Járművezetés veszélyhelyzetek létrehozására alkalmas tanpályán vagy korszerű szimulátor berendezésen | 2 |

3. Autóbuszvezető és tehergépkocsi-vezető összevont alapképzés

| Tantárgy típusa | Tantárgyak | Minimálisan kötelező óraszám |
|-----------------|--|------------------------------|
| Elmélet | A biztonsági szabályokon alapuló ésszerű vezetés | 15 |
| | Előírások alkalmazása | 10 |
| | Egészségügyi, közúti közlekedési és környezeti biztonság, szerviz, logisztika | 15 |
| Gyakorlat | Járművezetés a közúti forgalomban | 10+10 |
| | Járművezetéshez kapcsolódó gépkocsivezetői gyakorlati ismeretek | 2+2 |
| | Járművezetés veszélyhelyzetek létrehozására alkalmas tanpályán vagy korszerű szimulátor berendezésen | 2 |

4. Autóbuszvezető és tehergépkocsi-vezető összevont továbbképzés

| Tantárgy típusa | Tantárgyak | Minimálisan kötelező óraszám |
|-----------------|--|------------------------------|
| Elmélet | A biztonsági szabályokon alapuló ésszerű vezetés | 15 |
| | Előírások alkalmazása | 10 |
| | Egészségügyi, közúti közlekedési és környezeti biztonság, szerviz, logisztika | 15 |
| | Konzultáció | 3 |
| Gyakorlat | Járművezetés veszélyhelyzetek létrehozására alkalmas tanpályán vagy korszerű szimulátor berendezésen | 2 |

5. Tehergépkocsi-vezető alapképzés

| Tantárgy típusa | Tantárgyak | Minimálisan kötelező óraszám |
|------------------------|--|-------------------------------------|
| Elmélet | A biztonsági szabályokon alapuló ésszerű vezetés | 10 |
| | Előírások alkalmazása | 10 |
| | Egészségügyi, közúti közlekedési és környezeti biztonság, szerviz, logisztika | 10 |
| Gyakorlat | Járművezetés a közúti forgalomban | 10 |
| | Járművezetéshez kapcsolódó gépkocsivezetői gyakorlati ismeretek | 2 |
| | Járművezetés veszélyhelyzetek létrehozására alkalmas tanpályán vagy korszerű szimulátor berendezésen | 2 |

6. Tehergépkocsi-vezető továbbképzés

| Tantárgy típusa | Tantárgyak | Minimálisan kötelező óraszám |
|------------------------|--|-------------------------------------|
| Elmélet | A biztonsági szabályokon alapuló ésszerű vezetés | 10 |
| | Előírások alkalmazása | 10 |
| | Egészségügyi, közúti közlekedési és környezeti biztonság, szerviz, logisztika | 10 |
| | Konzultáció | 3 |
| Gyakorlat | Járművezetés veszélyhelyzetek létrehozására alkalmas tanpályán vagy korszerű szimulátor berendezésen | 2 |

7. Kiegészítő autóbusszevető alapképzés érvényes tehergépkocsi-vezetői képesítés birtokában

| Tantárgy típusa | Tantárgyak | Minimálisan kötelező óraszám |
|-----------------|--|------------------------------|
| Elmélet | A biztonsági szabályokon alapuló ésszerű vezetés | 5 |
| | Előírások alkalmazása | 2 |
| | Egészségügyi, közúti közlekedési és környezeti biztonság, szerviz, logisztika | 5 |
| Gyakorlat | Járművezetés a közúti forgalomban | 10 |
| | Járművezetéshez kapcsolódó gépkocsivezetői gyakorlati ismeretek | 2 |
| | Járművezetés veszélyhelyzetek létrehozására alkalmas tanpályán vagy korszerű szimulátor berendezésen | 2 |

8. Kiegészítő autóbusszevetői továbbképzés érvényes tehergépkocsi-vezetői képesítés birtokában

| Tantárgy típusa | Tantárgyak | Minimálisan kötelező óraszám |
|-----------------|--|------------------------------|
| Elmélet | A biztonsági szabályokon alapuló ésszerű vezetés | 5 |
| | Előírások alkalmazása | 2 |
| | Egészségügyi, közúti közlekedési és környezeti biztonság, szerviz, logisztika | 5 |
| | Konzultáció | 3 |
| Gyakorlat | Járművezetés veszélyhelyzetek létrehozására alkalmas tanpályán vagy korszerű szimulátor berendezésen | 2 |

9. Kiegészítő tehergépkocsi-vezetői alapképzés érvényes autóbuszvezetői képesítés birtokában

| Tantárgy típusa | Tantárgyak | Minimálisan kötelező óraszám |
|------------------------|--|-------------------------------------|
| Elmélet | A biztonsági szabályokon alapuló ésszerű vezetés | 5 |
| | Előírások alkalmazása | 2 |
| | Egészségügyi, közúti közlekedési és környezeti biztonság, szerviz, logisztika | 5 |
| Gyakorlat | Járművezetés a közúti forgalomban | 10 |
| | Járművezetéshez kapcsolódó gépkocsivezetői gyakorlati ismeretek | 2 |
| | Járművezetés veszélyhelyzetek létrehozására alkalmas tanpályán vagy korszerű szimulátor berendezésen | 2 |

10. Kiegészítő tehergépkocsi-vezetői továbbképzés érvényes autóbuszvezetői képesítés birtokában

| Tantárgy típusa | Tantárgyak | Minimálisan kötelező óraszám |
|------------------------|--|-------------------------------------|
| Elmélet | A biztonsági szabályokon alapuló ésszerű vezetés | 5 |
| | Előírások alkalmazása | 2 |
| | Egészségügyi, közúti közlekedési és környezeti biztonság, szerviz, logisztika | 5 |
| | Konzultáció | 3 |
| Gyakorlat | Járművezetés veszélyhelyzetek létrehozására alkalmas tanpályán vagy korszerű szimulátor berendezésen | 2 |

V. Általános módszertani útmutató autóbuszvezetők és a tehergépkocsi-vezetők képzéséhez

A differenciált munkáltatói és gépkocsivezetői igények figyelembevételével a tantervben megjelölnél nagyobb óraszámokban is oktathatók az egyes témakörök. Tehát az itt szereplő óraszámokat kötelezően előírt minimumnak kell tekinteni.

Javasoljuk a szaktanfolyamot meghirdető képzőszerveknek, hogy nyújtsanak segítséget az egyéni tanuláshoz, adjanak írásbeli tájékoztatást a felkészüléshez, amely tartalmazza:

- az önálló tanulás ajánlott ütemtervét,
- a tananyag feldolgozásának elősegítését szolgáló tanulás-módszertani tanácsokat,
- a tanuláshoz felhasználható segédanyagok (könyv, jegyzet, ellenőrző kérdések) beszerzésének helyeit.

VI. Részletes tantervi és módszertani útmutató

A tantárgyak felsorolása

A tantárgy megnevezése: **Biztonsági szabályokon alapuló ésszerű vezetés**

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának a célja, hogy a gépkocsivezetők ismerjék a forgalomban részt vevő autóbusszokkal, tehergépkocsikkal és járműszerelvényekkel szemben támasztott műszaki és környezetvédelmi követelményeket. Értelmezni tudják a motor, a teljesítmény, a tüzelőanyag-fogyasztás jelleggörbék adatait. Ismerjék meg az erőátviteli rendszer szakszerű működtetését, hogy a tanultak alkalmazásával optimális szinten tudják tartani a tüzelőanyag-fogyasztást. Képesek legyenek az autóbusszokon, a tehergépkocsikon és járműszerelvényeken leggyakrabban előforduló meghibásodásokat felismerni, megelőzni.

Az előadónak - az autóbusszvezető, a tehergépkocsit illetve a járműszerelvényt – vezető felkészültségének megfelelően differenciáltan kell megoldania az oktatási feladatokat.

Részletes tanterv

Közös ismeretanyag (1., 2., 3., 4., 5., 6. sorszámú szaktanfolyamokhoz)

- Energiatakarékos és környezetkímélő járművezetés
 - a menetellenállások áttekintése
 - a jármű tehetetlenségének a kihasználása
- A motorok jelleggörbéi
 - a motor nyomatéki görbéje
 - a teljesítmény görbéje
 - a fajlagos tüzelőanyag-fogyasztási görbéje
- Az erőátviteli rendszer működése
 - sebességváltó-áttételi diagramok
 - optimális fordulatszám-tartomány a sebességváltáskor
- A haladási sebességfokozatok közötti optimum megteremtése
 - a sebességváltás
- A fordulatszám-mérő használata
 - vezetés a fordulatszám-mérő alapján
- A kipufogógázok utánkezelése
- A tüzelőanyag-fogyasztás optimális szinten tartása
- A különböző tüzelőanyagfajták, alternatív üzemanyagok
- Fékberendezés
 - a hidraulikus, vákuumos szervofék-rendszer sajátos tulajdonságai
 - a kétkörös légfékberendezés felépítése és működése
 - az üzemi és a tartósfék együttes használata
 - az üzemi és tartósfék használatának korlátai
 - fékezés lejtmenetben
 - az állóra fékezett kerekek következményei
 - a fékberendezés üzemzavarának a következményei
 - a fékberendezés ellenőrzése
- A menetbiztonság növelésére alkalmazott biztonsági rendszerek

- blokkolásgátló berendezés (ABS)
- kipörgés gátló berendezés (ASR)
- elektronikus fékerő-szabályozók (EBS)
- elektronikus stabilizáló program (ESP)
- tartósfék-korlátozó (DBL)
- sávtartó-asszisztens (SPA)
- követési távolság-szabályozó, tempomat (ART)
- fékasszisztens (BAS)
- A jármű stabilitása és súlypontja
- A jármű és a járműszerelvény raksúlyának, teljes térfogatának kiszámítása, a rakomány elosztása, tengely túlterhelésének következményei

Speciális autóbusszvezetői ismeretanyag (1., 2., 3., 4., 7., 8. sorszámú szaktanfolyamokhoz)

- Az autóbussz biztonsági berendezéseinek és ezek műszaki jellemzőinek a megismerése és működésük
- Az autóbusszra ható erők és az utasok hatása a menetbiztonságra
 - a tapadási kör
 - a dinamikus tengelyterhelés változások
 - a terhelés helyes elosztása és a terhelhetőség kiszámítása
- Az autóbussz biztonságos kezelése az elhasználódás mértékének a csökkentése és az üzemzavarok lehetséges megelőzése érdekében
- Az autóbussz karbantartása
- Az autóbussz környezetvédelmi felülvizsgálatával kapcsolatos ismeretek
- Az utasok épségének megóvása, az autóbussz terhelésének megfelelő vezetési mód alkalmazása, figyelemmel
 - az utasok és a csomagok biztonságára
 - a menet közben ható erőkre
 - a megfelelő sebességi fokozat kapcsolására
 - a jármű terhelésére
 - az út-, a forgalmi, az időjárási és a látási viszonyokra
- Kapcsolattartás, alkalmazkodás, viselkedés az utasokkal, fokozott figyelem a gyermekekre, illetőleg a koruk, testi fogyatékoságuk vagy más ok miatt a saját biztonságukra ügyelni kellően nem képes személyekre

Speciális tehergépkocsi-vezetői ismeretanyag (3., 4., 5., 6., 9., 10. sorszámú szaktanfolyamokhoz):

- A tehergépkocsi, és a járműszerelvény biztonsági berendezéseinek és ezek műszaki jellemzőinek a megismerése és működésük
- A tehergépkocsira és a járműszerelvényre ható erők és a rakomány hatása a menetbiztonságra
 - a tapadási kör
 - a dinamikus tengelyterhelés változások
 - a terhelés helyes elosztása és a terhelhetőség kiszámítása
- A tehergépkocsi és a járműszerelvény biztonságos kezelése az elhasználódás mértékének a csökkentése és az üzemzavarok lehetséges megelőzése érdekében
- A tehergépkocsi és a járműszerelvény karbantartása
- A tehergépkocsi környezetvédelmi felülvizsgálatával kapcsolatos ismeretek

- A rakomány épségének megóvása, a tehergépkocsi és a pótkocsi terhelésének megfelelő vezetési mód alkalmazása, figyelemmel
 - a rakomány biztonságára
 - a menet közben ható erőkre
 - a megfelelő sebességi fokozat kapcsolására
 - a jármű terhelésére
 - az út-, a forgalmi, az időjárási és a látási viszonyokra

A tantárgy megnevezése: **Előírások alkalmazása**

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának a célja, hogy a személyszállítást és az áruszállítást végző gépkocsivezető megismerje és megtartsa a számára előírt rendszeres heti és napi pihenőidőket, ne vezessen szünet nélkül a megengedettnél hosszabb ideig, ami csökkenti a közúti biztonságot és rontja a munkakörülményeit.

Tanulja meg a menetíró készülék (tachográf) működtetését, az adatok tárolását, az adatletöltésre vonatkozó szabályokat, a közúti ellenőrzésnél tőle elvárt viselkedést. Ismerje a menetíró készülék kezelését, a használatának elmulasztásáért, nem megfelelő működtetéséért és az adatok meghamisításáért járó szankciókat. Szükséges, hogy a gépkocsivezetők legyenek tisztában a személy és áruszállítási tevékenységre vonatkozó engedélyek, szerződések szerinti köteleességek, speciális árukísérő okmányok, nemzetközi személy és áruszállítási egyezmények rájuk vonatkozó rendelkezéseivel, egyéb más közlekedési szabályok megszegésének a következményeivel, a bírságolás módjával, a pénzbüntetések nagyságrendjével.

Részletes tanterv

Közös ismeretanyag (1., 2., 3., 4., 5., 6. sorszámú szaktanfolyamokhoz)

- A veszélyhelyzetek megelőzése a biztonsági előírások betartásával
- Balesetmegelőző intézkedések
- A vezetési és pihenőidőkkel kapcsolatos ismeretek
 - az 561/2006/EK, a 3820/85/EGK rendelet, a 3821/85/EGK rendelet és a 2002/15/EK irányelv alkalmazása és következményei
- Menetíró készülékek
 - az analóg tachográf működési elve
 - a digitális tachográf felépítése, működési elve
- A járművezető kötelezettségei a tachográf használatával kapcsolatosan
- A menetíró készülék hatósági ellenőrzése, használatának elmulasztásáért, nem megfelelő használatáért meghamisításáért járó szankciók
- A szabálysértések büntetési tételei, a vezetői engedély visszavonása
- Közúti közlekedési előéleti pont-rendszer, az utánpéztés
- Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Európai Gazdasági Bizottsága előkészítésében 1968-ban létrehozott Bécsben aláírásra megnyitott Közúti Közlekedési Egyezmény és az Egyezményt kiegészítő európai Megállapodás a közúti jelzések, jelképek, útburkolati jelek meghatározása a nemzetközi közúti közlekedés megkönnyítésére, összehangolására
- A jogsértő közlekedési magatartás következményei, a szabálysértésekért, bűncselekményekért járó szankciók
- A közúti szállítás társadalmi körülményeinek ismerete
- A szállítási tevékenységre vonatkozó engedélyek, a szállításra vonatkozó szabvány szerződések szerinti kötelezettségek
- A szállítási szerződés részét képező dokumentumok elkészítése
- Nemzetközi szállítási engedélyek
- A nemzetközi közúti szállítási szerződésről szóló egyezmény szerinti kötelezettségek
- A gépjárművezetők jogai és köteleességei az alapképesítés és a továbbképzés tekintetében

Speciális autóbusszvezetői ismeretanyag (1., 2., 3., 4., 7., 8. sorszámú szaktanfolyamokhoz)

- Az autóbussz fedélzeti biztonsági és utastájékoztatói felszerelése
 - biztonsági övek, gyermekbiztonsági rendszerek
 - utastájékoztatói és kényelmi rendszerek
- A magyar közlekedés általános szabályaitól eltérő speciális külföldi jelzések és szabályok az autóbussz közlekedésben
 - közlekedési alap- és kiegészítő jelzőtáblák szín és jelentéstartalom szerint
 - útburkolati jelek
 - egyéb közúti szabályok
- A nemzetközi személyszállításban részt vevő gépkocsivezetők kötelezettségei az utasok okmányaival és a határátlépéssel kapcsolatban
 - a vámáru fogalma
 - határátlépés
- Egyes utascsoportok szállítása, jármű terhelése

Speciális tehergépkocsi-vezetői ismeretanyag (3., 4., 5., 6., 9., 10. sorszámú szaktanfolyamokhoz):

- A tehergépkocsi fedélzeti biztonsági felszerelése
 - biztonsági övek
 - kényelmi berendezések
 - kommunikációs eszközök
- A magyar közlekedés általános szabályaitól eltérő speciális külföldi jelzések és szabályok a tehergépkocsi közlekedésben
 - közlekedési alap- és kiegészítő jelzőtáblák szín és jelentéstartalom szerint
 - útburkolati jelek
 - egyéb közúti szabályok
- A nemzetközi áruszállításban részt vevő gépkocsivezetők kötelezettségei a továbbított vámárukkal kapcsolatban
 - a vámáru fogalma, az áruforgalom ellenőrzése
 - határátlépés, speciális árukísérő okmányok
- Nemzetközi fuvarlevél elkészítése

A tantárgy megnevezése: Egészségügyi, közúti közlekedés- és környezeti biztonság, szerviz logisztika

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának a célja, hogy a gépkocsivezetők ismerjék meg a személy- és áru fuvarozás piaci és gazdasági környezetét, a közúti balesetek elkerülésének a lehetőségeit, különösen az autóbuszra, a tehergépkocsira és a járműszerelvényre jellemző közúti és munkabaleseteket, valamint az ilyen rendkívüli eseményekben a gépkocsivezetők szerepét, a keletkezett károk erkölcsi, jogi és pénzügyi következményeit.

Kapjanak tájékoztatást a bűncselekmények, különösen az embercsempészet, az illegális bevándorlás megakadályozásának a módjáról, a megelőzési teendőkről, a saját és az üzemben tartó felelősségéről.

Legyenek képesek megelőzni a munkavégzésük következtében jelentkező egészségkárosodást. Ismerjék az ergonómia alapjait, az utasok és az áruk épségének a megőrzésére törekvő sebességmegválasztás és a biztonságos manőverezés szabályait, a szellemi és fizikai terhelés kulturált elviselésének a módszereit.

Tanulják meg az egészséges és kiegyensúlyozott táplálkozás szempontjait, az alkohol hatását, a gyógyszerek és más szerek szedésének lehetséges következményeit, a fáradtság és a stressz hatását a szervezetükre és a közlekedés biztonságára.

Veszélyes forgalmi helyzetben ismerjék a baleset-megelőzés helyes módját, tűz és a jármű sérülése esetén pedig az utasok testi épségének vagy a szállított áruk megővéséhez szükséges teendőket.

Szükséges, hogy a gépkocsivezető jó képet tudjon láttatni az őt foglalkoztató személy, illetve áruszállító vállalkozásról. A jó benyomás megteremtése érdekében lényeges, hogy hogyan viselkedik az utasokkal, milyen a jármű tisztasága, műszaki állapota, külső és belső esztétikai megjelenése

Részletes tanterv

Közös ismeretanyag (1., 2., 3., 4., 5., 6. sorszámú szaktanfolyamokhoz)

- A haszongépjárművek helye, szerepe a hazai és nemzetközi szállításban
- A vállalkozások arculata
- A piac és a vállalkozás arculatának a jelentősége
- A gépkocsivezető, mint a járművet üzemeltető vállalkozás képviselője
- A gépkocsivezető szellemi és fizikai terhelésének csökkentése, mentális képességének megőrzése
- A vezetési képességre hátrányosan ható szerek
 - alkohol
 - kábítószer
 - gyógyszerek, betegségek
 - dohányzás
- A jármű biztonságos vezetésére képes állapotot befolyásoló tényezők
 - fáradtság, kialvatlanság
 - stressz
 - emberi kapcsolatok
- Veszélyhelyzetek
 - a veszély felismerése, váratlan események
 - a veszély elhárítása, a balesetek megelőzése

- tennivalók baleset esetén, az utas testi épségének a megóvása
- eljárás erőszakos cselekmények esetén
- Bűncselekmények, embercsempészet, illegális bevándorlás
 - megelőzési intézkedések
 - ellenőrzési listák
 - a felelősség kérdése
- Szerviz, logisztika

Speciális autóbusszvezetői ismeretanyag (1., 2., 3., 4., 7., 8. sorszámú szaktanfolyamokhoz)

- A személyszállító vállalkozások arculata
- Az autóbussz, mint a személyszállító vállalkozás névjegykártyája
- A gépkocsivezető, mint az autóbusszt üzemeltető vállalkozás képviselője
- Az autóbusszvezető kötelességei
 - az utasok kényelmének és biztonságának a megteremtése
 - az autóbussz szabályos és biztonságos vezetése
 - az autóbussz hossz- és oldalirányú mozgásainak (gyorsulásainak) a megbecsülése
 - körültekintő és együttműködő járművezetői viselkedés a forgalom többi résztvevőjével szemben
 - a manőverek biztonságos végrehajtása, finom, óvatos fékezések, irányváltoztatások, a kocsiszekerény túlnyúlásainak figyelemmel kísérése
- Az autóbusszok biztonsági felszerelése

Speciális tehergépkocsi-vezetői ismeretanyag (3., 4., 5., 6., 9., 10. sorszámú szaktanfolyamokhoz):

- A teherfuvarozó vállalkozások arculata
- A tehergépkocsi, mint az áru fuvarozó vállalkozás névjegykártyája
- A gépkocsivezető, mint a tehergépkocsit üzemeltető vállalkozás képviselője
- A tehergépkocsi vezető kötelességei
 - a rakomány biztonságának a megteremtése
 - a tehergépkocsi, ill. járműszerelvény szabályos és biztonságos vezetése
 - a jármű hossz- és oldalirányú mozgásainak (gyorsulásainak) a megbecsülése
 - körültekintő és együttműködő járművezetői viselkedés a forgalom többi résztvevőjével szemben
 - a manőverek biztonságos végrehajtása, finom, óvatos fékezések, irányváltoztatások, a kocsiszekerény túlnyúlásainak figyelemmel kísérése
- A tehergépkocsik biztonsági felszerelése

*A tantárgy megnevezése: **Járművezetés a közúti forgalomban***

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának a célja, hogy a gépkocsivezetők – feltételezhetően minimális gyakorlattal – felkészüljenek az alapképesítés megszerzéséhez szükséges forgalmi vizsgára. E vizsga követelményei hasonlóak a kategóriás vizsga követelményeihez, azonban a vezetés értékelésében jelentősebb hangsúlyt kap a biztonságos, előrelátó, kulturált, üzemanyag-takarékos és környezetkímélő vezetési stílus.

A vezetési gyakorlatokat úgy kell szervezni, hogy minden gépkocsivezető legalább két órát kanyargós, hegyvidéki utakon vezesse a járművet.

A foglalkozásokat vezető oktatónak a gépkocsivezetők felkészültségének megfelelően, differenciáltan kell az egyes manővereket, forgalmi helyzeteket gyakoroltatnia.

A feladatokat

- az 1., 7., sorszámú szaktanfolyam esetén autóbusszal,
- az 5., 9. sorszámú szaktanfolyam esetén tehergépkocsival,
- a 3. sorszámú szaktanfolyam esetén tehergépkocsival és autóbusszal 10-10 óra időtartamban

kell végrehajtani.

Részletes tanterv

- Elindulás előtti teendők
 - a jármű közúti biztonsággal összefüggő előkészítése és műszaki ellenőrzése
 - az ülés és a visszapillantó tükrök beállítása
 - a jármű biztonsági berendezéseinek ellenőrzése
 - az analóg, illetve a digitális tachográf működtetése, adatrögzítő lap (adatrögzítő kártya) kezelése
 - közúti térkép olvasása, útvonaltervezés (GPS használata)
 - a motor beindítása
- Vezetés lakott területen
 - vezetés fő- és mellékútvonalakon
 - vezetés olyan úttesten, ahol a villamosvágányok középen és ahol az úttest szélén vannak elhelyezve
 - vezetés egyirányú forgalmú úton, párhuzamos közlekedésben, körforgalmú úton
 - vezetés hídon, felüljárón, vasúti átjáróban
 - kanyarodások szűk utcában jobbra és balra
 - manőverezések szűk helyen
 - autóbusz esetén
 - vezetés városi és elővárosi fő- és mellékútvonalakon, helyi és helyközi autóbuszjáratok útvonalain
 - megállóba való beállítás és elindulás
- Vezetés lakott területen kívül
 - kihajtás a lakott területről
 - vezetés országúton (autópályán, autóúton)
 - biztonságos sebesség és követési távolság megválasztása
 - kerékpáros és motorkerékpáros előzése
 - más gépkocsik előzése
 - útszűkület, kitérés, kikerülés

- megállás, várakozás
- autóbusz esetén
 - vezetés elővárosi fő- és mellékútvonalakon, helyközi vagy távolsági autóbuszjáratok útvonalain
 - megállóba való beállítás és elindulás
- Vezetés emelkedőn és lejtőn
 - sebességfokozatok megválasztása
 - megállás, várakozás és elindulás
 - visszakapcsolás alacsonyabb sebességi fokozatba lejtőn
 - lassító fék használata, hangsúlyozottan a hosszú, illetve meredek lejtőn
 - kapaszkodósáv használata
 - haladás, kitérés kanyargós, keskeny hegyvidéki utakon

A tantárgy megnevezése: Járművezetéshez kapcsolódó gépkocsivezetői gyakorlati ismeretek

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának a célja, hogy a gépkocsivezetők megismerjék és megtanulják mindazon feladatok végrehajtását, a különböző problémák, konfliktusok kezelését, amelyek az autóbusszal történő személyszállítás, vagy tehergépkocsival történő áruszállítás során előfordulnak, illetve előfordulhatnak.

A foglalkozásokat kisebb csoportokban – 6-12 fő – a járművön, illetve mellette célszerű megtartani, részben a szemléltetés miatt, részben azoknak a gyakorlati feladatoknak a bemutatása és gyakorlása miatt, amelyeket a vizsgán végre kell hajtani.

Részletes tanterv

Közös ismeretanyag (1., 2., 3., 4., 5., 6. sorszámú szaktanfolyamokhoz)

- Ergonómiai alapelvek, kockázatos mozdulatok, testhelyzetek
 - elhelyezkedés a vezetőülésben
 - csomagok áruk emelése, mozgatása
 - kerékcseré
 - hólánc felszerelése
- Helyes viselkedés szükséghelyzetben
 - vezető rosszullete esetén
 - utas rosszullete esetén
 - baleset
 - járműtűz
 - utasok evakuálása
 - rendbontás, támadás, csomaglopás, árulopás
 - baleseti jegyzőkönyv készítés alapelvei

Speciális autóbusszvezetői ismeretanyag (1., 2., 3., 4., 7., 8. sorszámú szaktanfolyamokhoz)

- Csomagok, utasok
 - szállítható csomagok tömegének meghatározása
 - csomagok elhelyezése csomagtérben, utastérben, azok rögzítése
 - autóbusszon nem szállítható csomagok
 - szállítható utasok számának meghatározása
 - biztonsági berendezések a vezető és az utasok védelmében
 - fogyatékkal élő utasok szállítása
 - konfliktusok kezelése utassal, utascsoport vezetőjével
 - kisállat szállítás feltételei
 - utasok által betartandó utazási szabályok
 - utaslista készítése
 - potyautas kiszűrése – embercsempészet
 - csempészáru lehetséges kiszűrése
- hatósági ellenőrzés és annak lehetséges következményei

Speciális tehergépkocsi-vezetői ismeretanyag (3., 4., 5., 6., 9., 10. sorszámú szaktanfolyamokhoz):

- Áruk, rakományok
 - szállítható rakomány tömegének, térfogatának meghatározása

- rakomány elhelyezése, rögzítése
- terhelés megfelelő elosztása
- a jármű stabilitása
- rakományra ható erők
- gyakoribb árukategóriák
- raklapok, csomagolás
- rakodást segítő eszközök, berendezések használata
- ponyvázás, kötözések
- biztonsági berendezések
- állatszállítás feltételei
- csempészáru lehetséges kiszűrése
- hatósági ellenőrzés és annak lehetséges következményei

A tantárgy megnevezése: **Járművezetés veszélyhelyzetek létrehozására alkalmas tanpályán vagy korszerű szimulátor berendezésen**

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának célja, hogy a gépkocsivezetők gyakorolják az autóbusz vagy tehergépkocsi különböző útviszonyok közötti kezelését, kialakítsák és fejlesszék a változó körülményektől függő helyes vezetői magatartásokat száraz úton jó látási viszonyok mellett, valamint korlátozott látási viszonyok esetén, nedves és különösen síkos útfelületen.

A végrehajtandó feladatokat – tételesen – jogsabály írja elő.

Az öt feladat közül legalább három feladatot kell végrehajtani.

Jelen tanterv ismerteti a feladatokat, azonban paramétereket csak részben tartalmaz. A gyakorlást vezető szakembernek (tréningvezető) kell a rendelkezésre álló tanpálya és az adott jármű figyelembe vételével meghatározni az egyes feladatok helyszínét, a kihelyezett bóják közötti távolságokat és a feladatok végrehajtási sebességét.

A foglalkozást kis csoportban (6-8 fő) célszerű megszervezni.

A gyakorlás előtt rövid elméleti foglalkozást kell tartani, amelyen a tréningvezető ismerteti a végrehajtandó feladatokat, továbbá a gyakorlás során betartandó biztonsági rendszabályokat. Az utóbbiak tudomásul vételét jegyzőkönyvben rögzíteni kell.

A gyakorlás során a járműben csak a vezető, és az oktató illetve a tréningvezető tartózkodhat. A tréningvezető a járművön kívülről, rádió adóvevő segítségével is irányíthatja a gépkocsivezető tevékenységét.

A feladatok szimulátorral való végrehajtásakor ismertetni kell az adott berendezés kezelésére vonatkozó szabályokat és a biztonsági előírásokat. A képző szervnek, a vizsgaszervezőnek gondoskodnia kell a gyakorlatok zavartalan végrehajtásához szükséges feltételek megteremtéséről.

A feladatokat tanpályás gyakorlás esetén

- az 1., 2., 7., 8. sorszámú szaktanfolyam esetén autóbusszal,
- az 5., 6., 9., 10. sorszámú szaktanfolyam esetén tehergépkocsival,
- a 3., 4. sorszámú szaktanfolyam esetén tehergépkocsival vagy autóbusszal

kell végrehajtani.

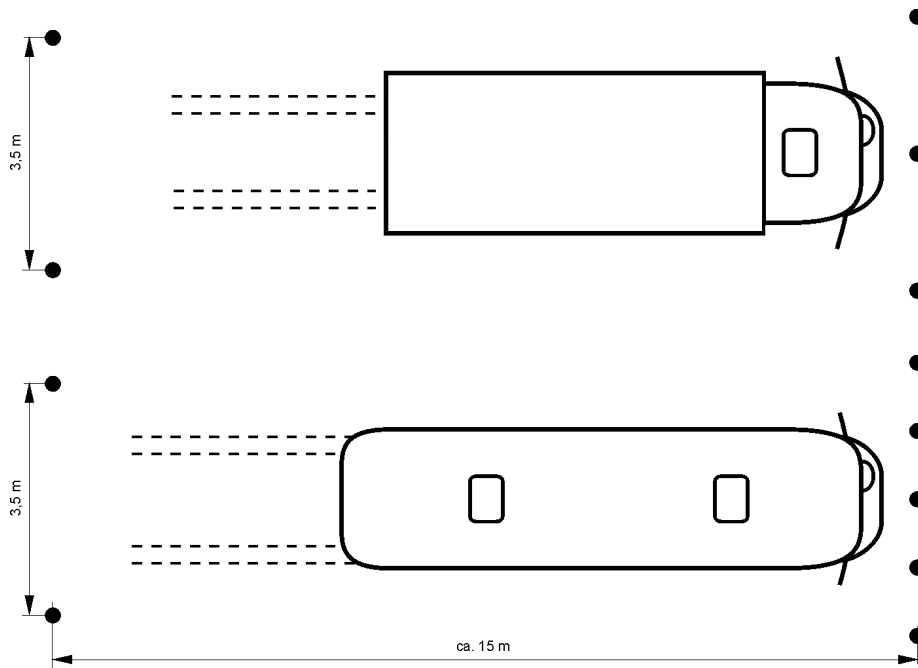
Részletes tanterv

1. feladat: Vészfékezéssel történő megállás

A feladat végrehajtása tanpályán

A tanpálya megfelelő pontján el kell helyezni egy bóját. A járművet a bója irányában fel kell gyorsítani és a bója előtt egyszeri vészfékezéssel (a féken lazítani nem szabad) úgy kell megállítani, hogy a jármű eleje és a bója közötti távolság ne legyen több 1 m-nél.

A sebességet – amelyről a fékezést végre kell hajtani – a pálya mérete és a jármű gyorsító képessége határozza meg. A feladatot száraz útburkolaton 40-70 km/h, csúszós útburkolaton 30-50 km/h sebességtartományban ajánlott végrehajtani. A feladat helyének kijelölésekor figyelembe kell venni, hogy a bója mögött megfelelő méretű biztonsági területnek kell maradnia. (1. ábra)



1. ábra

A feladat végrehajtása stabil szimulátoron

Szimulátor használata esetén a vezetőknek a virtuális járművel való haladása során időben kell észlelnie, hogy féktávolságának közelében akadály bukkan fel, amelynek az elütését csak vészfékezéssel lehet megakadályozni.

Lényeges, hogy a számítógép által mért értékek: a gépkocsivezető reakcióideje, valamint a jármű sebességétől függő fékútja a lehető legrövidebb legyen. A szakoktató – ha szükségesnek látja -, a feladat végrehajtása közben, illetve annak befejezése után értékelje a gép által kinyomtatott eredményt és adjon tanácsot a helyes végrehajtáshoz.

A feladat végrehajtása mobil szimulátoron

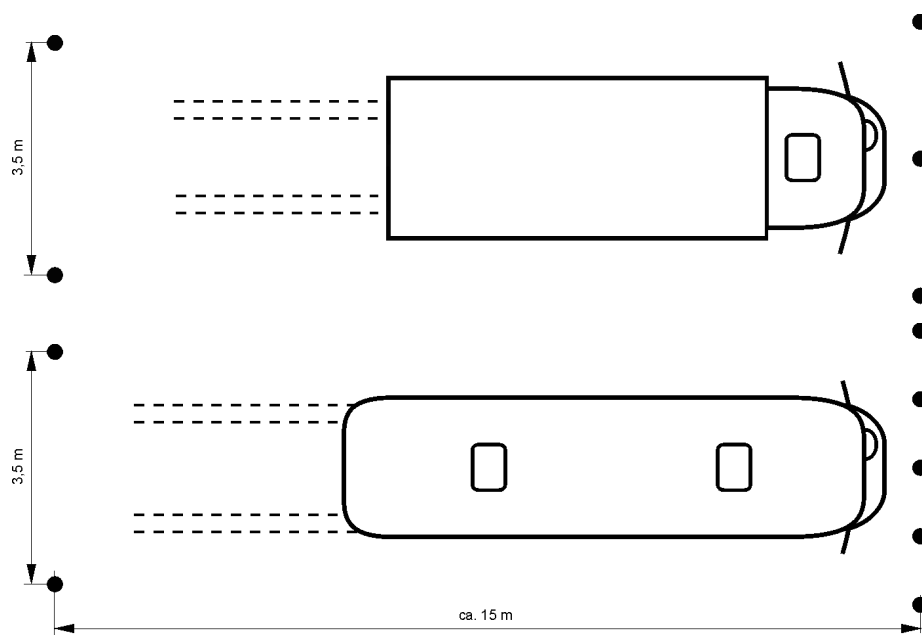
Mobil szimulátorral való gyakorlat esetében a jármű bójákkal kijelölt nyomvonalon halad. A beépített mozgásérzékelőknek regisztrálnia kell, hogy a vezető mennyire tud alkalmazkodni a szimulációval nedvessé, sárosá, havassá, jegessé váló útviszonyokhoz. A berendezésnek érzékelnie és regisztrálnia kell, hogy manőverezés közben a gázpedál és a kormány kezelése mennyire van összhangban egymással, a vezető érzékeli-e és uralja-e a járműve sodródásait. Fel kell ismerni, hogy mikor veszti el az uralmat a járműve fölött. Az oktató feladata elmagyarázni a szükséges teendőket a gépkocsi kitörésének a megelőzése érdekében.

2. feladat: Vészfékezéssel történő megállás eltérő tapadású felületen

A feladat végrehajtása tanpályán

A tanpálya megfelelő pontjain való bóják elhelyezésével, és eltérő tapadási felület kialakításával kell biztosítani a feladat végrehajtását. A járművet a bója irányában fel kell gyorsítani és a bója előtt egyszeri vészfékezéssel (a féken lazítani nem szabad) úgy kell megállítani, hogy a tehergépkocsi eleje és a bója közötti távolság ne legyen több 1 m-nél.

A feladat helyének kijelölésekor figyelembe kell venni, hogy a megállás helyénél megfelelő méretű biztonsági területnek kell maradnia.(2. ábra)



2. ábra

A feladat végrehajtása stabil szimulátoron

Szimulátor használata esetén a vezetőnek a virtuális járművel való haladása során kell a feladatot végrehajtania.

Lényeges, hogy a számítógép által mért értékek: a gépkocsivezető reakcióideje, valamint a jármű sebességétől függő fékútja a lehető legrövidebb legyen. A szakoktató – ha szükségesnek látja -, a feladat végrehajtása közben, illetve annak befejezése után értékeli a gép által kinyomtatott eredményt és adjon tanácsot a helyes végrehajtáshoz.

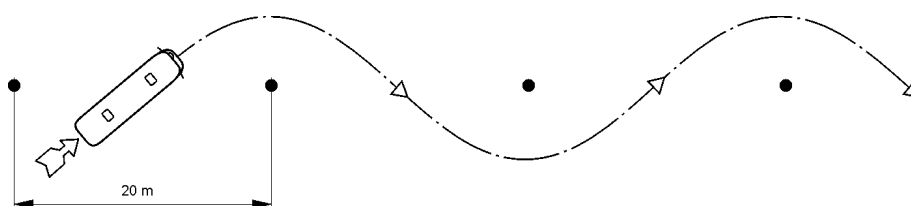
A feladat végrehajtása mobil szimulátoron

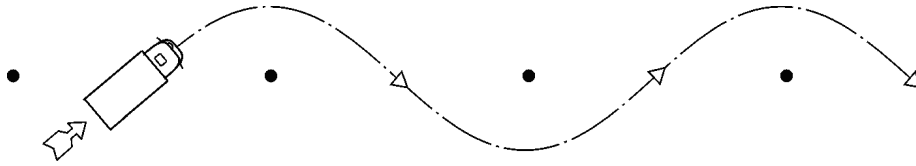
Mobil szimulátorral való gyakorlat esetében a jármű bójákkal kijelölt nyomvonalon halad. A beépített mozgásérzékelőnek regisztrálnia kell, hogy a vezető mennyire tud alkalmazkodni a szimulációval nedvessé, sárosá, havassá-jegessé váló útviszonyokhoz. A berendezésnek érzékelnie és regisztrálnia kell, hogy manőverezés közben a gázpedál és a kormány kezelése mennyire van összhangban egymással, a vezető érzékeli-e és uralja-e a járműve sodródásait. Fel kell ismerni, hogy mikor veszti el az uralmat a járműve fölött. Az oktató feladata elmagyarázni a szükséges teendőket a gépkocsi kitorésének a megelőzése érdekében.

3. feladat: Kanyarteknika

A feladat végrehajtása tanpályán

A jármű hosszához igazodó távolságban elhelyezett bóják közötti szlalomozás meghatározott sebességgel.(3. ábra)





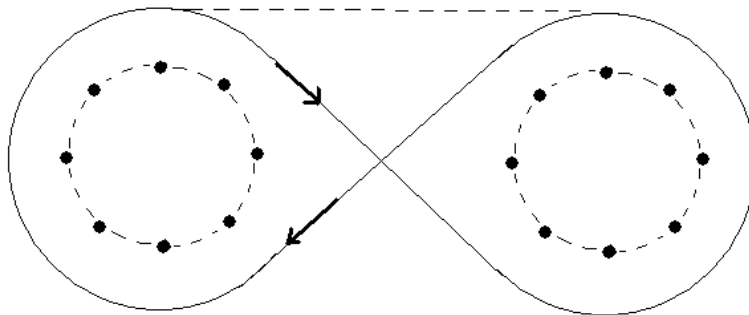
3. ábra

A feladat végrehajtása stabil szimulátoron

Szimulátor használata esetén feladat a szakoktató által meghatározott, illetve a gépkocsivezető által megválasztott sebességgel való haladás. Lényeges a jármű sebességének függvényében az időben és jó irányban elvégzett kormánykorrekció, a pedálok helyes kezelése, a jármű feletti uralom megőrzése.

A feladat végrehajtása mobil szimulátoron

A feladatok mobil szimulátoron történő végrehajtásával a kormánykezelést illetve a kormánykerék, valamint a pedálok megfelelő összehangolását lehet gyakoroltatni. Cél, hogy a vezető a jármű feletti uralmat minél tovább megtartsa. A gépkocsivezetőnek elindulás, majd a 2. sebességfokozatba való felkapcsolás után legalább 30 km/h és legfeljebb 40 km/h sebességgel a szakoktató által kijelölt pályán kell haladnia.



4. ábra

Méretek:

- Pálya akadálymentes hossza: min. 32 kocsihossz méter
- Pálya akadálymentes szélessége: min. 10 kocsihossz

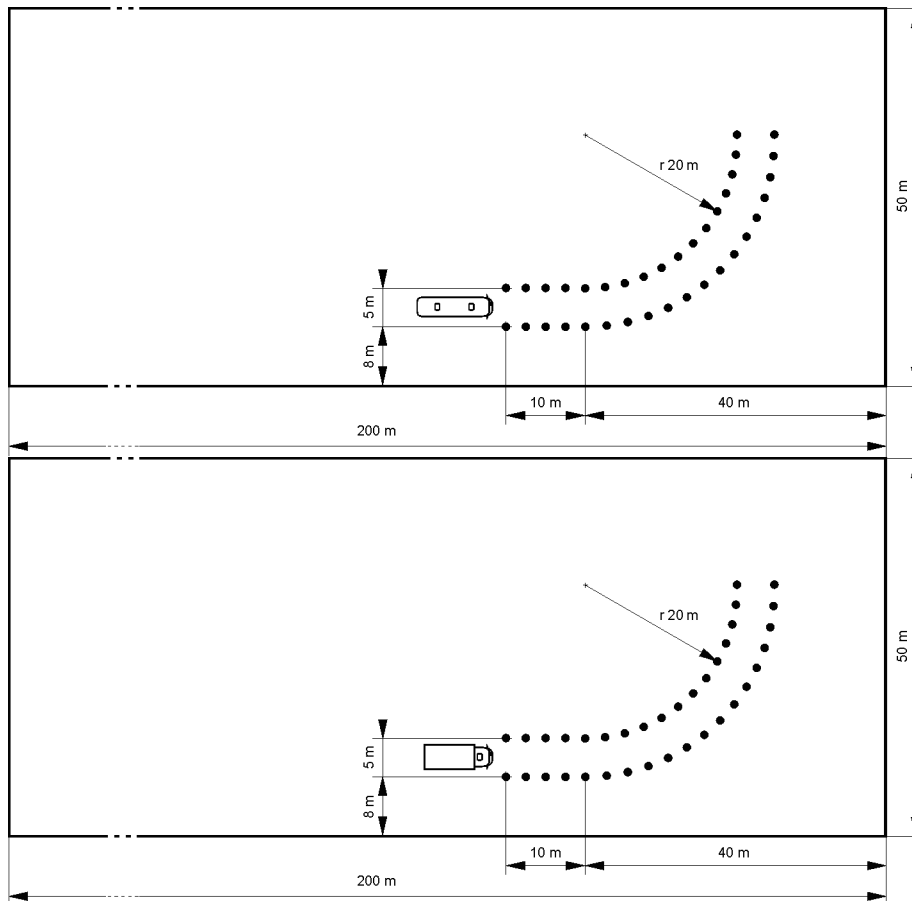
Bóják közötti távolság hosszirányban, balról jobbra: 8 -6 -8 kocsihossz.

- Bóják közötti távolság keresztirányban: 1,5 kocsihossz
- Körgyűrű sugarai: belső 2,5 kocsihossz, külső 3 kocsihossz

4. feladat: Szűk folyosón való áthaladás

A feladat végrehajtása tanpályán

Bójákkal kijelölt íven kell haladni, kanyarodni. a kanyar kezdetéhez meghatározott sebességgel kell megérkezni annak érdekében, hogy a járművet lassítani kelljen. (5. ábra)



5. ábra

A bójákkal kijelölt pályára az autóbusznak legalább 30-35 km/h sebességgel kell érkeznie. A megadott ponton megkezdett fékezéssel kell a gépkocsit lassítani. Jónak minősül a gyakorlat, ha a gépkocsi a nyomsvon belül marad, és nem dönti fel a bójákat.

A feladat végrehajtása stabil szimulátoron

A virtuális járművet vezetve kell végighaladni a pályavonalon. A feladat végrehajtásánál az elérendő cél, hogy a foglalkozás vezetője érzékeltesse a rossz ütemben történő kormányzás következményeit.

A feladat végrehajtása mobil szimulátoron

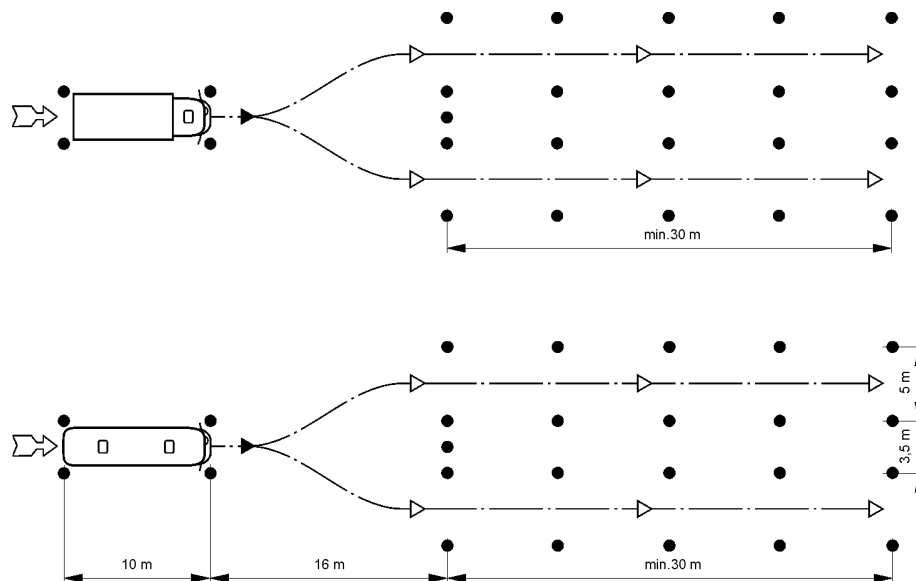
A feladatok mobil szimulátoron történő végrehajtásával a kormánykezelést illetve a kormánykerék, valamint a pedálok megfelelő összehangolását lehet gyakoroltatni. Cél, hogy a vezető a jármű feletti uralmat a haladása során megtartsa. A gépkocsivezetőnek elindulás, majd a 2. sebességfokozatba való felkapcsolás után legalább a kijelölt pályán kell haladnia.

5. feladat: Akadály kikerülése fékezéssel és fékezés nélkül

A feladat végrehajtása tanpályán

A rendelkezésre álló bójákból egy „Y” elágazást kell kiépíteni. Az „Y” szárán érkező jármű egyenesen továbbhaladni nem tud, ezért vagy jobbra, vagy balra sávváltásra kényszerül. A feladat nehezíthető azzal, hogy a tréningvezető határozza meg – az utolsó pillanatban – a sávváltás irányát.

Fékezés nélküli változat esetén a feladatot mérsékelt, de egyenletes sebességgel kell végrehajtani. Fékezéssel kombinált változat esetén a tréninget vezető határozza meg a folyosóba érkezés sebességét és a fékezés kezdetének a helyét. (6. ábra)



6. ábra

A feladat végrehajtása mobil szimulátoron

A rendelkezésre álló bójából egy 40 méter hosszú „Y” elágazást kell kiépíteni, úgy hogy a nyomsávok legalább 5 méter szélesek legyenek.

A gépkocsival a vezető az ipszilon szárán legalább 30-35 km/h sebességgel érkezik az elágazáshoz.

Az elágazásba való behajtás előtt a tréningvezető a feladat végrehajtásának megnevezése céljából az utolsó pillanatban határozza meg a továbbhaladás irányát. Ilyenkor előfordulhat, hogy fékezni kell, a kormánykerékkel pedig korrigálni szükséges a megjelölt irányba. Az „Y”-ből való kihajtás után, mindig a kihajtási ág (jobb-ág, vagy bal-ág) irányába térjen vissza a gépkocsi a kiindulási helyére.

A feladatot többször meg kell ismételni. Minden egyes gyakorlat végrehajtása előtt egyre csúszósabb utat célszerű szimulálni. Amikor a gépkocsi az elágazáshoz érkezik a tréningvezető a vezető részére ismételten meghatározza a továbbhaladás irányát.

A feladat végrehajtása stabil szimulátoron

A virtuális járművet vezetve kell végighaladni a pályavonalon. A feladat végrehajtásánál az elérendő cél, hogy a foglalkozás vezetője érzékeltesse a rossz ütemben történő kormányzás, fékezés következményeit.

VII. Javasolt eszköz- és felszerelési jegyzék

| A gyakorlati képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma | Autóbuszvezetői képzés | Tehergépkocsi-vezetői képzés |
|--|------------------------|------------------------------|
| Autóbusz | X | |
| Autóbusz kötelező tartozékok | X | |
| Autóbusz speciális tartozékok | X | |
| Gépjármű emelő | X | X |
| Kéziszerszámok | X | X |
| Tehergépkocsi, vontató | | X |
| Tehergépkocsi kötelező tartozékok | | X |
| Tehergépkocsi speciális tartozékok | | X |
| Pótkocsi, trailer | | X |
| Hidraulikus raklapemelő | | X |
| Molnár kocsi | | X |
| Emelő hátfal | | X |
| Rakományrögzítő eszközök, elemek | | X |
| Okmánycsomagok | X | X |
| Munkabiztonsági felszerelés | X | X |
| Egyéni védőeszközök | X | X |
| Környezetvédelmi eszközök, berendezések | X | X |